

Внесені пропозиції сприятимуть оновленню підходів до відображення в обліку операцій з акціями власної емісії в частині відображення витрат на емісію та реєстрацію акцій, і дозволять формувати відповідні інформаційні масиви даних для обґрунтування ефективних управлінських рішень щодо подальшого здійснення операцій з акціями власної емісії.

Література

1. Акції та частки: обліковий портрет у правовому інтер'єрі: збірник систематизованого законодавства / укл. О.Б. Кушина та Н.М. Тарасова. – К.: Бліц-Інформ, 2011. – Вип. 3. – 192 с.

2. Витрати. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 від 31.12.1999 № 318 із змінами і доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

3. Золотухін О. Облік операцій з розміщення акцій / О. Золотухін // Бібліотека Баланс практичне керівництво. – 2011. – № 4. – С. 22-28.

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291 (зі змінами і доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

5. Орлов І.В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання: теорія і методологія: монографія / І.В. Орлов. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 400 с.

УДК 657

Козіцька Н.О.,

к.е.н., старший викладач кафедри обліку і економічного аналізу,
Первомайська філія НУК імені адмірала Макарова

ОСОБЛИВОСТІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ В БДЖІЛЬНИЦТВІ

Одним із найдавніших промислів людини вважається бджільництво. В Україні, з розвиненим інтенсивним землеробством і садівництвом, бджоли є важливим фактором підвищення врожаю багатьох зернових, технічних, овочевих, плодоягідних та інших культур. Бджільництво має не лише медовий, а й переважно запилювальний напрям і є досить розвинутою галуззю сільського господарства.

Специфіка калькулювання собівартості продукції завжди була і є предметом суперечок для вітчизняних та зарубіжних вчених і практиків. Серед найбільш

відомих, праці Ф.Ф. Бутинця, Г.Г. Кірейцева, О.І. Корольова, С.Ф. Голова, О.С. Бородкіна, Б.І. Валуєва, З.В. Гуцайлюка, К. Друрі, М.В. Кужельного, Є.В. Мниха, В.Ф. Палія, М.С. Пушکارа, В.В. Сопка, Г.Г. Осадчої, Дж. Фостера, Ч.Т. Хорнгрена, Л. Малюти та інших. Що ж стосується дослідження поведінки витрат у бджільництві, то тут слід відзначити Л.П. Аверненко, П.Й. Атамаса, Є.Ю. Афанасьєву, Р.Рябенко, О. Чернецьку, О.Г. Мегедь та інших.

Загальні принципи обліку та формування собівартості продукції бджільництва регламентовано П(С)БО 16, П(С)БО 30 та Методичними рекомендаціями №132, що сьогодні можуть застосовуватися лише в частині, що не суперечить нормам П(С)БО.

Л.П. Аверненко, в своїх працях, виокремлює ряд особливостей, які впливають на облік та контроль витрат у бджільництві [1]:

- незалежність зміни витрат від змін обсягів і структури виробництва у часі;
- витрата частини продукції власного виробництва на поновлення виробничого процесу;
- виробництво декількох видів продукції: мед, віск, нові бджолині сім'ї, бджолині матки, прополіс, бджолиний яд, тощо, які потребують контролю за витратами на їх виробництво;
- наявність різних виробничих напрямів.

До всіх перелічених особливостей, доречно також додати:

- сезонність виробничого процесу, яка потребує підвищення оперативності обліку в весняно-літній період;
- регіональна особливість, що впливає на кількісний та якісний показник продуктів бджільництва;
- присутність специфічного виду активів – біологічних активів.

При визначенні собівартості продукції бджільництва важливо враховувати всі галузеві особливості, що сприятиме отриманню достовірної інформації, і відповідно її якісному та ефективному застосуванню.

Відповідно до Методичних рекомендацій № 132 [2], об'єкти обліку витрат і калькуляційні одиниці в бджільництві визначаються за виробничим напрямом, який господарство обирає самостійно (рис.1). Собівартість видів продукції складається з сукупних витрат на утримання бджіл, номенклатуру статей яких можна представити у вигляді: оплата праці з нарахуванням єдиного соціального внеску; корми (цукор, мед, залишені бджолам на зимівлю); засоби захисту бджіл; малоцінний інвентар та інші матеріали; витрати на утримання та експлуатацію основних засобів; роботи і послуги; втрати від падежу; витрати на організацію виробництва і управління; інші витрати. Облікова інформація за статтями витрат використовується в основному при плануванні і аналізі

структури собівартості. Однак, облік витрат відповідно до їх економічного змісту сприяє упорядкуванню інформації про поточні господарські процеси, надає уявлення про витрати виробництва в цілому та сприяє реалізації ефективної системи управлінського обліку в бджільництві.

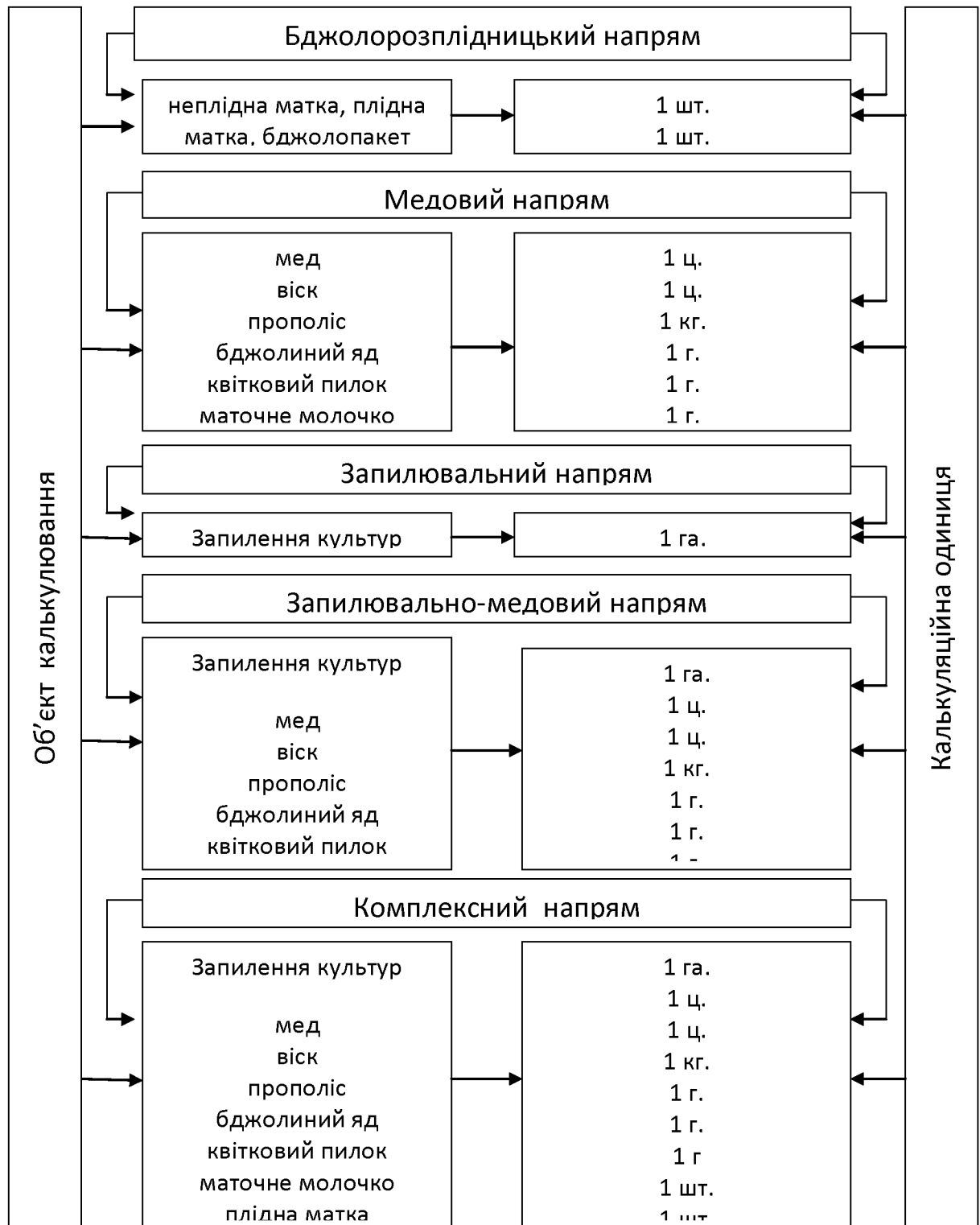

Рис.1. Об'єкти обліку витрат і калькуляційні одиниці за виробничим напрямом

Отже, облік витрат у бджільництві слід будувати таким чином, щоб мати змогу кожного звітного періоду узагальнювати витрати за окремими виробничими напрямками та обчислювати фактичну собівартість товарної продукції та продукції, що залишається як вихідний матеріал для відновлення процесу виробництва. Така структура обліку дозволяє здійснювати контроль за відповідністю витрат якості продукції.

Література

1. Аверненко Л.П. Калькулювання собівартості продукції бджільництва / [Електронний ресурс] / Л.П. Аверненко // Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/>

2. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 року №132.

УДК 657.01

Корягін М. В.,

д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку,

Чік М. Ю.,

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку,

Львівський торговельно-економічний університет

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО ОБЛІКУ

У сучасних умовах господарювання одним з актуальних питань у наукових дослідженнях в галузі бухгалтерського обліку є проблематика креативного обліку. Креативний облік (англ. creative accounting) – сукупність законних методів, за допомогою яких бухгалтер, використовуючи свої професійні знання, підвищує привабливість фінансової звітності для зацікавлених осіб і знижує податкове навантаження для підприємства, на якому працює.

За результатами дослідження теоретика й історика бухгалтерського обліку Я. В. Соколова креативний облік нерідко розглядається в якості самостійного елемента в інформаційній структурі бухгалтерського обліку – елемента, що існує і застосовується поряд з такими більш звичними елементами, як податковий облік, управлінський облік, облік на малих підприємствах і т. д. [1, с. 230].